

ŠIRVINTŲ LAURYNŲ STUOKOS-GUCEVIČIAUS GIMNAZIJOS SOCIALINIŲ MOKSLŲ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO FORMOS IR KRITERIJAI

VERTINIMAS PILIETIŠKUMO PAGRINDŲ PAMOKOSE

Vertinimas yra nuolatinis mokinio pasiekimų, daromos pažangos ir kitos mokymosi patirties stebėjimo ir apibendrinimo procesas. Vertinant mokymo(si) rezultatus, svarbu nustatyti aiškius vertinimo kriterijus, atitinkančius Programoje išvardytus pasiekimus. Remiantis vertinimo duomenimis numatoma tolimesnė mokymo(si) eiga, skatinant mokinio motyvaciją ir pažangą. Vertinama tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant užduotis mokiniams paaiškinama, ką reikia atlikti, kaip bus vertinamas darbas, ką reiškia užduotį atlikti gerai ir kokie yra vertinimo kriterijai.

Vertinimas turi būti suvokiamas kaip būdas padėti mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti kaip asmenybei. Mokiniai mokomi reflektuoti ir vertinti mokymąsi, pasiekimus, geranoriškai ir reikliai vertinti kitų darbus. Pateikiant vertinimą pabrėžiamos ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokinys.

Mokinio pasiekimai ir pažanga vertinami taikant formuojamąjį ir apibendrinamąjį vertinimą. Vertinant mokinių pasiekimus, derėtų atsižvelgti į klasės sudėtį įvairiais aspektais (socialiniu, etniniu, religiniu ir kt.), mokinių ugdymosi poreikių ir pomėgių įvairovę, individualius gebėjimus, galimybes ir patirtį.

Pagrindinio ugdymo programoje pilietiško pagrindų mokinių pasiekimai vertinami įskaita (mokymo įstaiga gali apsispręsti kitaip, t. y. vertinti pažymiais), daugiau dėmesio skiriant savarankiško darbo, aktyvaus dalyvavimo klasėje, praktinėje veikloje vertinimui ir mokymosi pažangos į(si)vertinimui, skatinant mokinių saviugdą, savarankiškumą ir motyvaciją veikti, stiprinant jų savimonę ir savivertę. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio (pusmečių ar trimestrų, ugdymo programos, ciklo, temos) pabaigoje. Mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per nustatytą ugdymo laikotarpį padarytą pažangą, orientuojantis į Programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius.

Mokinių pasiekimai aprašyti išskiriant keturis pasiekimų lygius: slenkstinį (1), patenkinamą (2), pagrindinį (3), aukštesnįjį (4). Pasiekimų lygių požymiai padės į(si)vertinti mokymo(si) pasiekimus ir daromą pažangą baigus tam tikrą etapą, pamokų ciklą.

Išskiriant pasiekimų lygių požymius naudojami šie mokinių gebėjimų augimą rodantys kriterijai:

- savarankiškumo:
 - *padedamas* – atlieka užduotį dalyvaujant ar procesą moderuojant mokytojiui;
 - *naudodamasis netiesiogine pagalba* – atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, naudodamasis papildomai pateikta medžiaga, vadovaudamasis pateiktais kriterijais;
 - *konsultuodamasis* – užduotį atlieka tikslingai klausdamas ar prašydamas patarimų;
 - *savarankiškai* – užduotį atlieka be pagalbos, susidūręs su kliūtimis, randa būdą jas įveikti.
- konteksto:
 - *artima aplinka* – mokiniui pažįstama, kasdienė aplinka (pavyzdžiui, mokyklos, namų);
 - *įprastas kontekstas* – jau nagrinėtos reiškinių, proceso sąlygos, aplinkybės;
 - *naujas, neįprastas kontekstas* – dar nenagrinėtos reiškinių, proceso sąlygos, aplinkybės, reikalaujančios naujų sprendimų.

Pagrindiniame ugdyme, kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (1) lygis – 4, patenkinamas (2) lygis – 5-6, pagrindinis (3) lygis – 7-8, aukštesnysis (4) lygis – 9-10.

Išorinis apibendrinamasis vertinimas. Organizuojamas pagrindinio ugdymo mokinių pasiekimų patikrinimas (toliau – PUPP).

PUPP, vykdomo pagrindinio ugdymo programos baigiamojoje klasėje (10 klasėje ir II gimnazijos klasėje), užduoties struktūra:

- visuomeninio ugdymo PUPP užduotis visiems visuomeninio ugdymo dalykams yra bendra. Šioje užduotyje istorijos ir geografijos mokymo(si) turiniui skiriama po 37,5 proc. užduoties taškų, pilietiškumo pagrindų, ekonomikos ir verslumo – po 12,5 proc. užduoties taškų. Dalis užduočių gali būti integralios;
- pilietiškumo pagrindų mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais PUPP užduotyje:

Mokymo(si) turinio sritys	Pasiekimų sritys			Užduoties taškai procentais
	Savęs ir visuomenės pažinimas ir tyrinėjimas (A)	Dalyvavimas ir pokyčių inicijavimas bendruomenėje (B)	Socialinių ryšių kūrimo ir palaikymo veikla (C)	
Pilietiškumo pagrindai				12,5
Iš viso taškų procentais	6	4	2,5	12,5

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, visoje užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

- užduotis rengiama centralizuotai, pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo sistemoje. Užduotis rengiama remiantis Programos 9–10 klasių ir I–II gimnazijos klasių mokymo(si) turiniu ir pasiekimų lygių požymiais, atsižvelgiant į numatytą PUPP datą (ugdymo procese nenagrinėtas mokymo(si) turinys neįtraukiamas). Užduotį sudaro pasirenkamojo atsakymo ir struktūriniai klausimai.